

**ІЩЕНКО Олена**

*здобувачка магістерського рівня вищої освіти за спеціальністю 016*

*Спеціальна освіта Логопедія*

*Житомирського державного університету імені Івана Франка*

**КОТЛОВА Людмила**

*кандидатка психологічних наук, доцентка,*

*завідувачка кафедри психології, логопедії та інклюзивної освіти,*

*Житомирського державного університету імені Івана Франка*

## **ЛОГОПЕДИЧНИЙ СУПРОВІД ШКОЛЯРІВ В ЗЗСО З ІНКЛЮЗИВНИМ НАВЧАННЯМ**

Логопедичний супровід є важливою складовою інклюзивної освіти, оскільки допомагає дітям з особливими освітніми потребами досягти успіху у навчанні та соціалізації. Це можливо завдяки індивідуальному підходу до кожної дитини, з урахуванням її потреб та особливостей. Логопедичний супровід дітей з особливими освітніми потребами включає в себе індивідуальні заняття з логопедом, а також роботу з учителями та батьками, щоб забезпечити найкращі умови для розвитку мовлення дитини. Це дозволяє забезпечити комплексний підхід до розвитку мовлення та забезпечити успішну адаптацію дитини у навчальному середовищі [3].

Логопедичний супровід здійснюється з самого початку потрапляння дитини в заклад і базується на таких основних принципах:

- індивідуальний підхід – адаптація методів до рівня розвитку кожної дитини;
- комплексність – поєднання логопедичної, психологічної та педагогічної допомоги;
- співпраця всіх учасників освітнього процесу – учні, батьки, логопеди, вчителі, асистенти вчителів;
- врахування особливостей інклюзивного середовища – створення сприятливої атмосфери для мовленнєвого розвитку дитини;
- наступність і систематичність – безперервність логопедичної роботи протягом усього навчального періоду.

Відповідно до цих принципів, у спеціальній літературі [1-2] створено модель логопедичного супроводу в інклюзивному закладі освіти, яка забезпечує всебічний підхід до мовленнєвого розвитку дітей, їх успішну інтеграцію в освітнє середовище та створює умови для ефективного навчання всіх учнів незалежно від їхніх мовленнєвих особливостей. Основними етапами цієї моделі є первинна діагностика, динамічне спостереження, етапна діагностика, поточна діагностика (табл. 1). Мета моделі – покращення мовленнєвих навичок учнів, полегшення адаптації дітей з мовленнєвими порушеннями до інклюзивного середовища, зменшення труднощів у навчанні, розвиток комунікативних та соціальних навичок.

Таблиця 1

Етапи моделі логопедичного супроводу в інклюзивному закладі освіти

| Етап          | Мета                                                                                                                                                                                                                                                                 | Характеристика                                                                                                                                                                 |
|---------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Діагностичний | Виявлення учнів з мовленнєвими порушеннями.<br>Проведення діагностичних обстежень для визначення рівня мовленнєвого розвитку.<br>Аналіз медичних та психолого-педагогічних характеристик учня.<br>Співпраця з батьками щодо збору анамнезу розвитку мовлення дитини. | Методи: логопедичне тестування (артикуляційні вправи, вимова звуків, фонематичний слух); спостереження за мовленням дитини в різних ситуаціях; анкетування батьків, педагогів. |

|                         |                                                                                                                                                                                                                      |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |
|-------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|                         | Складання індивідуальних програм розвитку для дітей з мовленнєвими вадами.                                                                                                                                           |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |
| Корекційно-розвивальний | Виправлення звуковимови. Розвиток фонематичного сприйняття. Збагачення словникового запасу. Формування граматичної правильності мовлення. Розвиток зв'язного мовлення та комунікативних навичок.                     | Форми роботи:<br>– індивідуальні та групові заняття;<br>– включення логопедичних вправ у навчальний процес (співпраця з учителями).<br>– робота з батьками – консультації, рекомендації щодо виконання домашніх вправ;<br>– використання спеціального обладнання (логопедичні тренажери, мультимедійні програми, сенсорні технології) |
| Повторна діагностика    | – оцінка динаміки розвитку мовлення учнів;<br>– корекція індивідуальних планів на наступний навчальний рік;<br>– надання рекомендацій щодо подальшого навчання дитини;<br>– аналіз ефективності логопедичної роботи. | – повторна діагностика;<br>– опитування вчителів та батьків;<br>– аналіз успішності учнів із мовленнєвими порушеннями.                                                                                                                                                                                                                |

Специфіка логопедичного супроводу в інклюзивному закладі освіти полягає у наступному [3]:

- особистісне орієнтування – орієнтування на дитину, її психоемоційні особливості;
- емоційна підтримка – створення на заняттях емоційно комфортної обстановки;
- взаємодія з батьками, вихователями й іншими педагогами;
- ігровий контекст занять – формування позитивної мотивації навчання.

Отже, представлена модель логопедичного супроводу в інклюзивному закладі освіти забезпечує всебічний підхід до мовленнєвого розвитку дітей, їх успішну інтеграцію в освітнє середовище та створює умови для ефективного навчання всіх учнів незалежно від їхніх мовленнєвих особливостей.

*Список використаних джерел*

1. Баранець І. В., Василенко А. Логопедичний супровід дітей з особливими освітніми потребами в умовах інклюзивної форми навчання // Становлення особистості дитини в умовах сучасного розвитку суспільства: соціально-педагогічний, психологічний, корекційний і медичний аспекти : матеріали всеукр. наук.-практ. конф., м. Полтава, 26 трав. 2023 р. / за заг. ред. Н. Г. Пахомової, В. І. Березан. Полтава : ПНПУ імені В. Г. Короленка, 2023. С. 7-9.
2. Кисличенко В. А. Логопедичний супровід сім'ї в умовах груп корекції мовлення. Актуальні питання корекційної освіти (педагогічні науки) : збірник наукових праць : вип. 7, у 2 т. / за ред. В. М. Синьова, О. В. Гаврилова. Кам'янець-Подільський: ПП Медобори-2006, 2016. С. 176 – 185.
3. Рібцун Ю. В. Дитина із порушенням мовленнєвого розвитку. Путівник для батьків дітей з особливими освітніми потребами: навч.-метод. посіб. у 9 кн. / за заг. ред. А. А. Колупаєвої. – К. : ТОВ ВПЦ «Літопис-XX». 2010. Книга 9. 36 с.